

POSTANOWIENIE

Dnia 27 lutego 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z powództwa L. P.
przeciwko P. [...] Spółce Akcyjnej z siedzibą w R.
i P. [...] Spółce Akcyjnej z siedzibą w L.
o zapłatę,
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 27 lutego 2015 r.,
na skutek skargi kasacyjnej powódki
od wyroku Sądu Apelacyjnego w [...]
z dnia 17 grudnia 2013 r., sygn. akt I ACa [...],

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) zasądza od powódki na rzecz pozwanej P. [...] SA w L. kwotę 3.600 (trzy tysiące sześćset) zł tytułem zwrotu kosztów postępowania;**
- 3) przyznaje radcy prawnemu J. M. kwotę 5.400 (pięć tysięcy czterysta) zł wraz z należnym podatkiem od towarów i usług, tytułem wynagrodzenia za pomoc prawną udzieloną powódce w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądowym, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Cel wymagań przewidzianych przez art. 398⁴ § 2 k.p.c. może być osiągnięty tylko wtedy, gdy skarżący powoła i uzasadni istnienie przesłanek o charakterze publicznoprawnym, które będą stanowić podstawę oceny skargi kasacyjnej pod kątem przyjęcia jej do rozpoznania. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego co do przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania jest konsekwencją oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został przez powódkę uzasadniony ze wskazaniem na występujące w sprawie istotne zagadnienie prawne (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), które przedstawiła w formie pytania: jaki jest zakres przysługującego właścicielowi nieruchomości gruntowej wobec posiadacza w złej wierze jego nieruchomości roszczenia o wynagrodzenie za korzystanie z tejże nieruchomości oraz czy obejmuje ono również rekompensatę za pogorszenie rzeczy oraz wartość pożytków cywilnych, których właściciel nie osiągnął wskutek ograniczenia zakresu jego prawa przez władztwo tegoż posiadacza nad jego nieruchomością (w kontekście art. 224 § 2 i art. 225 w zw. z art. 52-55 k.c. oraz art. 140 i 361 k.c.).

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). W postanowieniu z 23 marca 2012 r., II PK 284/11 (nie publ.), Sąd Najwyższy wyjaśnił, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym

przepisami prawa materialnego lub procesowego, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wnioski o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i wskazanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Skoro jednak skarga kasacyjna wnoszona jest w konkretnej sprawie, to zarówno charakter zgłoszonego w niej roszczenia, jak i ustalony przez sądy *meriti* stan faktyczny, którym Sąd Najwyższy byłby związany przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), musi pozostawać w związku z przedstawionym przez skarżącego zagadnieniem prawnym i pozwalać na jego rozstrzygnięcie.

O roszczeniach przysługujących właścicielowi nieruchomości w stosunku do jej posiadacza w dobrej wierze i w złej wierze stanowią - odpowiednio - art. 224 § 1 k.c. oraz art. 224 § 2 w zw. z art. 225 k.c., a rodzaje roszczeń, z jakimi wobec posiadacza o takich cechach może wystąpić właściciel zostały jasno w tych przepisach określone. We wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powódka pominęła istotny element ustaleń faktycznych, do którego odwołują się Sądy *meriti* obu instancji i na kanwie którego sformułowały ocenę prawną sprawy. Ustaleniami tymi Sąd Najwyższy byłby związany przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej (art. 398¹³ § 2 k.p.c.). Wynika z nich, że powódka nabyła nieruchomość, której dotyczy żądanie pozwu w stanie już zabudowanym przez pozwaną, a ta zrealizowała własną inwestycję na tej nieruchomości na podstawie stosownych i dotąd nie wzruszonych decyzji administracyjnych. Z tego Sądy obu instancji wyprowadziły wniosek o korzystaniu przez pozwanego z nieruchomości powódki na podstawie tytułu prawnego i w dobrej wierze, a takiej kwalifikacji posiadania pozwanej powódka nie podważyła ani w ramach wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania, ani zresztą w ramach podstaw skargi, poza które Sąd Najwyższy nie mógłby wykroczyć przy jej rozpoznawaniu. Za takie podważenie nie może być w szczególności uznane podniesienie zarzutu naruszenia art. 336 k.c. przez Sądy *meriti*, gdyż przepis ten nie dotyczy kwalifikacji posiadania jako wykonywanego w dobrej i w złej wierze, ale jako samoistnego i zależnego.

Reasumując ten wątek trzeba stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania został przez powódkę zgłoszony nie w nawiązaniu do ustaleń i ocen przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, ale niejako obok nich, po zaprezentowaniu własnej kwalifikacji okoliczności faktycznych sprawy.

Powódka we wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powołała się także na oczywistą zasadność skargi, wynikającą z rażącego naruszenia przez Sąd drugiej instancji przepisów dotyczących obowiązku ustalania stanu faktycznego stanowiącego podstawę rozstrzygnięcia sprawy, to jest art. 328 § 2 w zw. z art. 382, 385 i 391 § 1 k.p.c.

W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że uzasadnienie oczywistej zasadności skargi kasacyjnej jako przesłanki jej przyjęcia do rozpoznania wymaga powołania się na kwalifikowaną postać naruszenia zaskarżonym orzeczeniem przepisów prawa materialnego lub procesowego i przeprowadzania wyводу zmierzającego do jego wykazania. Oczywistość naruszenia ma miejsce wówczas, gdy jest ono widoczne *prima facie*, przy wykorzystaniu podstawowej wiedzy prawniczej, bez potrzeby wchodzenia w szczegóły czy dokonywania pogłębionej analizy tekstu wchodzących w grę przepisów i doszukiwania się ich znaczenia. O przyjęciu skargi kasacyjnej do rozpoznania nie decyduje przy tym samo oczywiste naruszenie konkretnego przepisu prawa materialnego lub procesowego przez sąd, który wydał zaskarżone orzeczenie, lecz sytuacja, w której naruszenie to spowodowało wydanie oczywiście nieprawidłowego orzeczenia. Sam zarzut naruszenia (nawet oczywistego) określonego przepisu (przepisów) nie prowadzi wprost do oceny, że skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (por. orzecznictwo przytoczone w motywach postanowienia Sądu Najwyższego z 6 listopada 2012 r., III SK 16/12, nie publ.).

Skonfrontowanie uzasadnienia wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uzasadnieniem zaskarżonego postanowienia nie usprawiedliwia tezy, że skarga kasacyjna powódki jest oczywiście uzasadniona z przyczyn, na które się ona powołuje, czy innych. Z uzasadnienia Sądu Okręgowego wynika, że - zaakceptowawszy wnioski płynące z ustaleń faktycznych Sądu Rejonowego -

wskazał on, iż żądanie powódki nie zmierza do uzyskania od pozwanego tego świadczenia, którego powódka mogłaby dochodzić od posiadacza w dobrej wierze, lecz odszkodowania za zysk, jaki utraciła z nieruchomości w związku z działalnością inwestycyjną pozwanego. Podstawą do zażądania takiego odszkodowania mogłyby być przepisy o czynach niedozwolonych, ale pozwanej takiego czynu niedozwolonego nie przypisano.

Z uwagi na powyższe, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz – co do kosztów postępowania – art. 98 § 1 i 3, art. 108 § 1 w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., § 12 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (tekst jedn.: Dz. U. z 2013 r., poz. 490), orzeczono jak w postanowieniu.

O wynagrodzeniu należnym pełnomocnikowi reprezentującego powódkę z urzędu orzeczono na podstawie § 2 i § 12 ust. 4 pkt 2 w zw. z § 6 pkt 7 rozporządzenia powołanego wyżej.